

Dagen

TORSDAG 27 JANUARI 2022

DAGEN.SE

”Han ger den trötta kraft,
den svaga får ny styrka.

Jesaja 40:29

FÖRINTELSENS MINNESDAG

FOTO: HANNA AUGUSTSSON ELEGREN

”

**Jag är den yngsta man
känner till som har
skrivit dagbok i ett
koncentrationsläger.**

Dina och maken Jovan
överlevde Förintelsen.

LIVSSTIL, SID 10–12

**JUDEHATET ÄR
URÅLDRIKT –
VI BEHÖVER
ALLA AGERA**

DEBATT, SID 3

Positiv utveckling i israelisk rapport

Ett israeliskt forskningscenter lyfter fram framsteg i kampen mot antisemitismen. Bland annat arabvärldens första minnesutställning om Förintelsen.

NYHETER, SID 4–5

Hon får Bindefeld- stipendium

Anna Florén, programchef på Voksenåsen, arrangerar resor till platser i Norge för att sprida kunskap om Förintelsen bland svenska skolungdomar.

NYHETER, SID 4–5

KD vill öka judars säkerhet i Sverige

”Att stå upp för judiskt liv i vårt land är ett medmänskligt ansvar som angår oss alla”, skriver KD:s ledare Ebba Busch och riksdagsledamot Mikael Oscarsson.

ÅSIKT, SID 16

POSTIDNINGA

Framsteg i kampen mot

Israeliskt forskningscenter lyfter fram den positiva utvecklingen i arbetet mot antisemitism

TEL AVIV. Det finns också framsteg i kampen mot antisemitism – som lagstiftning och mer resurser till skydd av judiska församlingar. Ett israeliskt forskningscenter fokuserar för första gången på den positiva utvecklingen i sin årliga rapport inför Förintelsens minnesdag.

Kantor-centret vid Tel Avivs universitet publicerar varje år en rapport om antisemitismen i världen. Den presenteras den 27 januari på minnesdagen för Förintelsen och är oftast en beklämmande översikt över antijudiska incidenter runt om i världen.

Men i år lyfter det israeliska forskningscentret i stället fram vad man kallar den "uppmuntrande utveckling" i arbetet mot antisemitism och radikalisering som finns – trots alla antijudiska aktioner och uttalanden.

Flera framsteg

Rapporten räknar upp en lång rad framsteg inom politik och lagstiftning, ökat skydd för judiska församlingar och upprustning av judiska begravningsplatser, insatser mot antisemitism på sportens område – och den första Förintelseutställningen i arabvärlden. Också den internationella konferensen i Malmö om antisemitism och minnet av Förintelsen får ett särskilt omnämnande.

– Diskussionen om antisemitism och radikalisering fokuserar vanligen på oroande negativa trender. Vi beslutade att också publicera en positiv rapport som beskriver uppmuntrande utveckling och aktiviteter, säger professor Uriya Shavit, chef för Kantor-centret, i ett pressmeddelande och fortsätter:

– Detta av tre skäl: För att visa uppskattning för dem som redan är aktiva. För att sporra fler regeringar och organisationer runt om i världen att inleda liknande aktiviteter. Och för att uppmuntra en diskussion om konkreta förslag för att förbättra befintliga program.

Spindring av hatpropaganda

På det juridiska området har, enligt rapporten, framsteg gjorts när det gäller att begränsa spindringen av hatpropaganda. Ett exempel är att Europadomstolen förordade en bulgarisk parlamentsledamot som gjort antisemitiska och främlingsfientliga uttalanden. Tidigare hade han friats av domstolar i sitt hemland.

Rapporten pekar också på att Ukraina och en lag delstat i USA skärpt sina regler mot antisemitism. Samt på att EU antagit

en "strategi" mot antisemitism. Denna presenterades på Förintelsekonferensen i Malmö i oktober förra året och är "det första konkreta handlingsprogrammet någonsin mot antisemitism som formellt backas upp av en internationell organisation", enligt Kantor-centret.

Ökade resurser

På det politiska området har flera länder, bland dem Kanada, beslutat att satsa mer resurser på att skydda synagogor och andra judiska lokaler. Dessutom har allt fler regeringar skrivit under definitionen av antisemitism som antagits av Internationella alliansen för Förintelsens minne (IHRA), heter det i rapporten.

Samtidigt griper större idrottsorganisationer, bland dem ledande fotbollsklubbar i Storbritannien, Nederländerna, Tyskland och Österrike, in mot den "rasism och antisemitism som är utbredd bland sportreportrar över hela världen". Fotbollsklubben Chelsea startade en ny hemsida med rubriken "Säg nej till antisemitism", medan tyska klubben Borussia Dortmund och nederländska Feyenoord inledde samarbete med Israels Frank-huset i Amsterdam för att motverka antisemitism.

Restaurerade begravningsplatser

En annan positiv utveckling är ökat engagemang i Öst- och Centraleuropa för att restaurera judiska begravningsplatser, som i många fall förstördes under Förintelsen. Det är en del av ett ökat intresse för "deras länders mångkulturella förflutna och det tidigare livet sida vid sida med judiska grannar". Det sker i Polen, Ukraina, Slovakien och andra länder – och det är ofta ungdomar som engagerar sig, heter det i rapporten.

"Vi minns"

Förra året anordnades också den första minnesutställningen om Förintelsen i arabvärlden. Den visades under namnet "Vi minns" på ett museum i Dubai. Sedan flera år verkar en synagoga och ett judiskt församlingscenter öppet i Dubai och även i Bahrain öppnade en synagoga förra året. Rapporten noterar att de arabiska gulfstaternas öppnare inställning gentemot judar har förstärkts efter de "abrahamitiska" avtalen med Israel 2020.

Ahmed Obeid al-Mansoori leder museet Civilisationernas vägskaål i Dubai som visade arabvärldens första minnesutställning om Förintelsen.

FOTO: CCN

Utställningen "Vi minns" i Dubai, den första minnesutställningen om Förintelsen i arabvärlden.

Anna Florén: Kunskapen om

Förintelsen ägde rum i vår absoluta närhet – och kunskapen måste bli större om det i Sverige. Det säger Anna Florén, som tilldelats årets stipendium från Micael Bindfeldts stiftelse till minne av Förintelsen.

– Att åka till de här platserna hjälper till att fördjupa bilden av Förintelsen, säger hon.

26 november 1942 tvingades 529 norska judar gå på fartyget Donau i Oslos hamn. Det ankop några dagar senare till Stettin på Polens kust, där de deporterades judarna

Anna Florén har tilldelats årets stipendium från Micael Bindfeldts stiftelse till minne av Förintelsen.

FOTO: KARL GABOR

fick gå på ett tåg med destination Auschwitz några dagar senare. Vid ankomsten blev 183 av männen uttagna till arbetstjänst – resten

mördades i gaskammarna samma natt.

"Mycket att lära av historien"

Händelsen är en berättelserna som Voksenåsen vill sprida kunskap om bland svenska skolor. Anna Florén är programchef på Voksenåsen – som gavs från Norge till Sverige som nationalgåva för hjälpen under andra världskriget – och hon har sedan 2016 varit ansvarig för att utveckla olika koncept att utbilda om Förintelsen.

– Vi tror på riktigt att det finns mycket att lära av historien och att och att man genom den kunskapen också kan reflektera över

antisemitism

men – konferens i Malmö nämns i rapporten

En judisk begravningsplats i Ukraina restaureras.

FOTO: RJK

FOTO: OFIR WINTER

Förintelsen är för låg i Sverige

utmaningar mot demokratin och tolerans som vi möter i dag, säger hon.

För det arbetet har hon i år mottagit stipendium på 650 000 kronor från Micael Binfeldts Stiftelse till minne av Förintelsen.

– Jag är väldigt glad över stipendiet och samarbetet med stiftelsen, det kommer att göra det möjligt för fler skolungdomar att ta del av vårt arbete, säger hon.

En av Voksenåsens centrala punkter är nämligen att arrangera resor till platser i Norge som på något sätt har koppling till Förintelsen. Hit kan ungdomar komma närmare det som skedde.

– Vi åker exempelvis och tittar på snubbelstenar, ett konstprojekt där gatstenar har mässingsplakett som berättar var människor som mördades i Förintelsen levde. Med utgångspunkt i dem kan vi följa individuella livsöden och se var de bodde eller gick i skolan, så att man kommer verkligen nära, säger hon.

Besöker plats för deportation

De besöker också platsen för deportationen av de över 500 judarna från Oslos hamn i november 1942 – en viktig händelse även ur svenskt perspektiv.

– Det var en tydlig vändpunkt också i den svenska opinionen och

det skrevs mycket om det – det var protestmöten i svenska kyrkor dagarna efter och jag är fullständigt övertygad om att det var den deportationen som ledde till att danska judarna kunde räddas när de hotades året efter, säger Anna Florén.

Det är just den närheten till händelserna som bidrar till att kunskapsnivån måste höjas.

– Att åka till de här platserna hjälper till att fördjupa bilden av Förintelsen och se att Sverige var en aktör i det, säger Anna Florén.

JOHANNES STENLUND
johannes.stenlund@dagen.se
08-619 24 13

I KORTHET: SVERIGE

Arlas ekologiska mjölk – en matbluff enligt organisationen Äkta vara och de som röstade fram priset.

FOTO: EMMA-SOFIA OLSSON/SVD/TT

Årets matbluff: "Klimatneutral mjölk" från Arla

LIVSMEDEL. Arlas ekologiska mjölk, marknadsförd med frasen "netto noll klimatavtryck", har röstats fram som vinnare till ett tvivelaktigt pris: Årets matbluff.

Enligt Äkta vara, som delar ut priset, kan mjölken omöjligt vara klimatneutral.

– Man kallar något som är klimatkompensering för noll klimatavtryck, sedan använder man det som säljargument. Det är det som sticker i ögonen på folk, säger Björn Bernhardson, verksamhetsledare på Äkta vara, till TT.

Äkta vara är en ideell konsumentorganisation som ingår i Sveriges konsumenter.

Det finns ett begrepp för liknande fenomen, där företag lyfter fram specifika fall av miljösatsar för att tvätta sitt klimat- eller miljörykte – trots att de i annan verksamhet har negativ klimatpåverkan: greenwashing.

– Jag tror att det kommer bli mer och mer vanligt. De som jobbar med marknadsföring tittar på vad folk är intresserade av. Under en lång tid var det pengar, billig mat. Sedan blev det i ropet med ekologiskt. Då var myndigheterna tvungna att vara hårda med vad som är ekologiskt, säger Björn Bernhardson.

Enligt Victoria Olsson, hållbarhetschef på Arla, känns det extra orättvist att Arla har tilldelats priset.

– Det känns jättestarkt att förknippas med en matbluff. Särskilt med tanke på att det är få som har så äkta och naturliga produkter som Arla faktiskt har. Köper man mjölk så får man mjölk, och ingenting annat. Det här priset har ingenting med våra produkter att göra, så därför känns det extra orättvist. TT

Förskoleplats föreslås bli kommunens ansvar

SKOLA. Att barn kommer i förskola bör vara kommunens ansvar – inte föräldrarnas, anser regeringen. Syftet är främst att i större utsträckning få barn till nyanlända att börja i förskolan.

Det är i dag upp till barnets vårdnadshavare att ansöka om förskoleplats. Men för att få fler barn i förskola föreslår regeringen att kommuner i stället ska ordna förskoleplats åt barn i åldrarna tre till fem år.

– Varje kommun ska vara skyldig att genom uppsökande ta kontakt med föräldrarna till de barn som inte har en plats i förskolan, säger skolminister Lina Axelsson Kihlblom (S), vid en presskonferens.

Förskolan bedöms ha en viktig socialiserande funktion och barn som går i förskola har senare visat sig klara skolan bättre. Därtill är förskolan viktig när det kommer till att främja integration och språkutveckling i svenska för nyanlända barn.

– Det är därför ett problem att deltagandet i förskolan är lägre bland barn som har störst nytta av de positiva effekterna. Det gäller särskilt utrikesfödda barn, säger Lina Axelsson Kihlblom.

Att barn till utrikesfödda börjar i förskola är också en viktig pusselbit för att få utrikesfödda kvinnor i arbete i större utsträckning, i stället för att de är hemma med barnen. Integrations- och migrationsminister Anders Ygeman (S) bedömer att omkring 95 procent av treåringarna i Sverige går i förskola. TT